

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi
in tretji četrtek meseca.
Ako je ta dan preznik,
izide dan poprej. Cena
mu je 80 kr. na leto.
Inserati se sprejemajo in
plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Semeniške ulice
št. 2. Naročnina in inserati
pa: Upravištvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 19. februvarija 1903.

Leto XVI.

Društveni domovi.

I.

Naša organizacija se vedno bolj razširja in spopolnuje. Skoro cela dežela je preprežena s posojilnicami; kmetijske zadruge vspevajo v nekaterih krajih prav krepko; mlekarne rastejo in v zadnjem času smo začeli z izobraževalnimi društvi, ki obetajo najlepših sadov. Do malega v vsaki fari imajo Marijine družbe; tretjerednikov je po deželi prav veliko. Ravno ta organizacija je zdaj naša tolažba in naš ponos; za prihodnost naš up v boljše čase. Da bo pa organizacija res trdna, mora biti vse društveno življenje, socialno, politično in cerkveno, v neki zvezi, ker vse je namenjeno potrebam ljudstva, pri katerem se ena stran delovanja od druge ne more ločiti.

Po vsej pravici se je torej v zadnjem času vedno na novo povdarjalo, da moramo imeti v vsakem okraju pripravne domove, kjer se bo osredotočilo vse društveno življenje, kjer bo srce naši organizaciji, od koder izvira moč na vse strani in se zbira, kar je mogoče zbrati. Potem organizacija ne bo visela v zraku, ne bo odvisna le od posamezne osebe, imela bo v skupnem domu dobro podlago. Gledati moramo, da se v vsaki župniji napravi tak dom.

Toda kje bomo dobili sredstva, da si postavimo take hiše? Ljudstvo je revno, posebnih dobrotnikov, ki bi nam zidali take hiše, skoro ni pričakovati.

Podlaga organizacije je povsod posojilnica. Kjer je še ni, naj se osnuje, ker brez denarnega zavoda v bližini ne bo organizacija nikdar popolna. Rabijo jo revni kraji, da revežem dajo po nizki obrestni meri posojila; rabijo jo bogati, da obrestonosno naložé glavnico. Ko je posojilnica osnovana in v nekaj letih tudi utrjena, donáša pri previdnem vodstvu vsako leto nekaj dobička.

Ta dobiček se navadno dene v rezervni zaklad. Dobro je, če se tako tudi za slučajne nezgode poskrbi. Toda če načelništvo previdno postopa, je pri naših malih posojilnicah, kjer ljudje drug drugega dobro poznajo, izguba skoro izključena. Čemu bo torej vedno se množeči rezervni zaklad za prihodnje čase, ko imamo zdaj toliko potreb? Dve tretjini ali še več od čistega dobička se brez skrbi sme porabiti za zidavo društvenega doma.

Če ima posojilnica recimo 600 kron na leto čistega dobička, so to letne obresti od svote 15.000 kron. Vzemimo proč dvesto kron, ki morajo ostati za slučajne izgube, nam ostane čistega dobička štiristo kron, kar znaša kapitalizirano 10.000 kron. Ta kapital 10.000 kron se sme brez skrbi

porabiti za zidavo društvene hiše in bo za navadne skromne dotrebe tudi zadostoval.

Pa tudi naše ljudstvo ne bo pri zidavi društvene hiše kar od daleč gledalo. Ko bo spoznalo korist in potrebo take hiše, kjer se bo vspešno gojilo cerkveno in socialno življenje, bo tudi samo prispevalo po svojih močeh. Nekaj lesa, kamenja, vožnje, tlake se bo pri tem in onem dobilo. Samo zanetiti je treba v ljudstvu ogenj gorečnosti in navdušenosti in vzbuditi zavest, da delajo v lastni blagor, in kmalu bodo vzrastle po župnijah društveni domovi.

Naj postavimo semkaj tudi odlomek iz govora preč. g. dr. Ivana Janežiča, ki ga je imel ravno o tej zadevi na I. shodu katoliških slovenskih nepolitičnih društev. Rekel je med drugim:

„Treba je društvom pripravnih prostorov. Ako društvo nima prostora, se ne more gibati in razvijati. Stvar je ravno taka, kakor če bi posadil kako drevesce v majhno posodico; ne moglo bi rasti, ako bi bilo še tako pognojeno.

Ravno taka je z društvi. Tudi društvo se ne more gibati, ako nima sposobnih in pripravnih prostorov. Postaviti bi bilo treba novo poslopje, ker večjih pripravnih prostorov na kmetih ni dobiti. Toda udje pravijo: „Dolgove delati, tega pa že ne!“

In vendar so prostori tako zelo neobhodno potrebni. Večina društev svojega namena ravno zato ne more dosežati, ker nimajo prostora.

Pripustiti tudi ne moremo, da bi naša društva imela sedež v gostilnah, ker se moramo ogibati tega, da bi se v naših društvih gojilo pijančevanje. Gostilne so mnogokrat v nasprotnih rokah, in naša organizacija mora voditi vojsko proti načelu, da bi se na najnižji čut pijančevanja grešilo.

Ali prostore moramo imeti! Kaj je torej storiti?

Tukaj v Ljubljani, in se mi zdi, da še nekod drugod (v Zagorji) so si delavci ustanovili stavbeno društvo, ki zida svojim članom hiše. Ti delavci imajo zdaj vsak svojo hišo. Poprej so stanovali v najetih stanovanjih po mestu. Mislili so si pa: „Veliko bolje bi bilo, ako bi imeli svoja stanovanja, ki bi bila suha in bi imela zraven hiše mal vrt.“ Ako bi bili šli k našim

mojstrom stavbenikom, bi jih bili ti po strani pogledali, češ: koliko denaja pa imaš, kdo pa si ti, koliko služiš na dan? — 80 krajcarjev. — Ne bo nič! (smeh). Tedaj so se pa ti ljudje združili in imajo sedaj že 80 hiš v Ljubljani. (Dr. Krek 90 hiš, prijatelj!) — (smeh). Bog jih daj kmalu sto in več! Te hiše so krasne stavbe. Delavec stanuje sedaj v svoji hiši, hiša je njegova in njegovih otrok; poprej pa taki reveži nikoli niso vedeli, kje so doma. Vse to pa imajo proti temu, da hišo v zmernih obrokih odplačujejo.

Kar zmorejo ti, ki služijo na dan en goldinar ali nekaj več, zmorejo tudi društva.

Ako je v vašem kraju kakšna posojilnica in hranilnica in razna druga društva, kaj je torej storiti? Društva naj stopijo skupaj in skupno sezidajo tako poslopje.

Ko sem hodil po deželi, sem videl neke, da se dá to res doseči. Bilo je v Cirknici. Tu sta se združili posojilnica in gospodarsko društvo in si sezidali lepo poslopje, kjer imajo zdaj vsa društva svoj dom.

Kaj tacega je povsod mogoče, ako se društva v ta namen združijo. „Krščansko-socialna zveza“ je gotovo pripravljena vam iti na roko, da dobite načrte, kako se najboljše in najprimernejše svojemu namenu sezida tako poslopje. Samo poguma je treba. Ako vse odbornike dotičnega društva prešine ta duh, ako skupaj stopijo in vzamejo skupno kakih 10.000 kron na posodo, imeli bodo krasno hišo in ne bodo več plačevali, kakor sedaj, ko so v tujem prostoru.

Kako naj se zidajo ti društveni domovi, o drugi priliki. Danes smo hoteli le vzbuditi to misel; upamo, da bo našla razumnih in požrtvovalnih ljudi, ki jo bodo znali izvesti tudi v dejanji.

Srečni prebivalci živé na otoku Ada-Kale. Ne plačajo nobenega davka in niso dolžni opravljati vojaške službe. Ada (otok) Kale (trdnjava) je $1\frac{1}{2}$ km dolg in $\frac{1}{3}$ km širok in se nahaja v Spodnji Donavi. Nekdaj je imel ta otok veliko pomena za obrambo avstrijske trgovine in je bila tukaj l. 1683. postavljena trdnjava. Velikokrat so se bojevali za ta otok in bili so sedaj Avstrijci, sedaj Turki njega lastniki. Po okupaciji Bosne in Hercegovine se je v pogodbah na ta otok pozabilo in turški vojaki so odšli.

Listek.

Izgubljeni sin.

(Povest. Po Oertzen-ovi priredil F. S.)

(Dalje.)

„No Janko, ali sta se zmenila s Križnarjem glede Nandeta?“

„Ne oče! Tega ne morete zahtevati. Dovolj je, da trpim sramoto, ni treba da bi jo še krog razobnal.“

„Ali ravnaš na ta način pošteno s Križnarjem? Ni li dolžnost njegova, da zve, s kakim sorodnikom se njegova hči omoži. Jaz ne maram skrivnosti.“

„Jaz pa se moram ozirati na svoje stališče. Vi tega ne umejete. Če se zve v mestu“ —

„Z lažjo si še nobeden ni opomogel.“

Janko je ponosno dvignil glavo. „Dovolj sem že pretrpel radi tega, ker imam tako divjega brata. Saj trpim že sramoto, da je bil v ječi, ker je nekoga v jezi ubil, zdaj pa naj to še ljudem razoznamim?“

„Ljudje bodo vseeno zvedeli.“

„Seveda, če bi se bilo zgodilo v sosednem mestu. Toda zgodilo se je dan hoda od tod na Koroškem. Kdo bo neki povedal?“

„To je res.“

„Za nas poštene ljudi bi bila to sramota. Glejte, taki so Svetinovi, bodo ljudje rekli in s prstom za vami kazali. Ali je to sin, ki koplje grob lastnim starišem! Tega gotovo tudi vi ne bi trpeli radi, da bi se v cerkvi ženske odmikale od naše matere. Obljubite mi, da bote tudi vi molčali kot grobi!“

Starec je zastokal. Zlezel je čisto skupaj.

„Sramote svojega najmlajšega ne bom raznašal.“

„Torej obljubite?“

„Če enkrat rečem, ni treba, da bi še obljudil.“

Janko si je obrisal pot s čela.

„Vse drugo poravnaj sam z Nandetom! Včeraj so ga izpustili, še nocoj bo tukaj. Prej nisem hotel povedati — mislil sem te iznenaditi.“

Janko je omahnil na stol. „Sem bo prišel? In še nocoj? Sem?“

„Da, domov.“

„Lepo iznenadenje! In pod domačim krovom trpite onega, ki se ga vsi bojé kot vruga? In da bo lenobo pasel?“

„Tako govoriš o lastnem bratu? On je najmlajši in —“

„No, boste že še kaj lepega doživeli.“

„Pisal mi je, veš, pisal. Če bi bil hudoben, ne bi bil poslal takega pisma: Prišel bom in potrkal na vrata. Če mi odpustite vnebopijoče krivice, ki sem vam jih storil in me sprejmete pod streho — vam bom tisočero hvaležen. Ako pa ne morete odpustiti, vrzite me na cesto in šel bom zopet v tujino.“

„Janko! Mati so spekli malo povitico. In če pride Nande — veš kaj pravi sveto pismo?“

„Sveto pismo pravi marsikaj.“

„Ko pa je še daleč bil, ga je zagledal njegov oče in se mu je milo storilo in je pritekel in ga objel in poljubil.“

„To je prilika o izgubljenem sinu“, je odvrnil Janko zamolklo.

„In glej, Janko, če vzameš sv. pismo s police, videl boš, da je na tem mestu vse raztrgano in zamazano. Tolikrat je to brala tvoja mati.“

„Ne vemo, zakaj je Nande to storil, toda da bo prišel in rekel: oče, grešil sem —“

Nejevoljno je segel Janko očetu v besedo: „Oče, svarim vas. Kdor prehitro odpusti in pozabi, greši mesto enkrat dvakrat.“

Svetin je povsobil glavo in dejal: „Bil je vedno drugačen kot ti.“

„Saj nisem trdosrčen proti bratu, toda sram me je. Toda pustite me, šel mu bom naproti, da bom govoril z njim, predno ga še kdo sreča.“

„Zakaj ravno ti?“ vprašal je oče nezaupno.

„Ker ga bom poučil, kako naj se v prihodnje obnaša.“

Svetin se je udal in globoko vzdihnil. Oba sta se ozrla na uro. Enajst. Roza se je vrnila in tiho sedla v kot.

„Zdaj bi moral biti že tukaj“, dejal je starec čez nekaj časa.

„Saj se mu nič ne mudi“, menil je Janko.

Nemirno je hodil po sobi gori in doli in želel je, da bi bil ostal v mestu. Kmetje so sicer poštene in dobri ljudje, a manjka jim olike. Ko je tako premišljeval, stopil je k oknu in skušal videti na cesto, kolikor je bilo to mogoče, ker je svetilčina svetloba odsevala k oknu.

Vse je bilo tiho zunaj: Janko je le s težavo udušil v prsih globok izdihljaj, ki se mu je hotel izviti iz prsij.

Zunaj ob pregraji, blizu vrtnih vrat pa je slonela visoka možka postava. Glavo je imela skrito v rokah in s komolci se je upirala na kol.

Janko je zakašljaj.

„Kaj je?“ vprašal je oče s tihim in tresočim glasom.

„Nande!“ vzkliknila je mati in hotela zleteti iz sobe. Janko jo je zadržal.

„Prosim vas, ne genite se. Takoj se vrnem!“

Hitrih korakov je šel Janko iz hiše. Ko so se začuli njegovi koraki, se je možak na cesti hitro vzravnaval.

„Oče!“ začul se je tih in zamolkel glas.

„Jaz sem!“

„Tako? Ti si? Ali sem dobrodošel v domači hiši?“ —

„Oče ti odpuščaj, Nande!“

„Zakaj mi ne pridejo sami tega povedat?“

Janku se je nagubančilo čelo. „Ali se tako govori o očetu? Se li ne spominjaš, kaj si jim storil, da govoriš tako drzno? Na kolenih bi se jim moral zahvaliti.“

Nande je pomeknil klobuk bolj na čelo. „To ni nikomur nič mari.“

„Tamkaj ga bodo že spokorili“, so dejali oče, „toda — — —“

„Kaj? Mene spokorili? Motite se! Verjemi, ako bi ne bil moj brat, pokazal bi ti, ker mi očitaš na cesti. Misliš, da bom res klečeplazil zdaj pred teboj, ker sem bil v zaporu, ti pa ne? Toda pomni, zdaj sem prost, jetniško obleko sem že slekel, in grom in strela nad onega, kdor bi se mi drzil to očitati!“

„To je pa res lepo Nande, ko si se vrnil iz tujine!“

„Kaj? Bos naj bi bil prišel, ne res?“

„Zakaj si storil ono hudodelstvo, Nande?“ ga je vprašal brat in stopil k njemu. „Zakaj?“

„Vprašaj koga drugega“, odvrnil je Nande srdito. „Jaz tega ne povem. In ker si me tako prijazno sprejel — skoraj prav tako ljubeznjivo kot že — veš kje — zato te Bog obvaruj za vedno! Z Bogom!“ Pograbil je svoj zveženj in hotel oditi.

Janko ga je prijel za rokav. „Stoj! Tako se nisva zmenila. Oče in mati te pričakujeta. Hotel sem ti samo nekaj povedati: oženil se bom.“

„Oženil? S kom pa?“

„S Križnarjevo Kristino.“

„S kom?“ Nanda je brata ostro pogledal.

„Ali jo poznaš?“ vprašal je Janko.

„Ne poznam nikogar“, odvrne Nande, „in nečem nobenega poznati.“ —

„No torej. Samo — tu ne ve nihče o tvoji nesreči — saj je tako daleč — in tudi ni prav nič treba, da bi Križnarjevi kaj o tem zvedeli. Zato bi rad — da mi obljubiš molčati.“

„Glej, glej! Gotovo sem ti v veliko napotje. Sramuješ se svojega brata, ni res? No — obljubim

ti pa že. Saj sem se tudi sam naveličal takega življenja.“ —

„Torej pojdi z menoj“, mu je segel Janko v besedo.

„Le pojdi sam; mu je odvrnil Nande. „Saj sem pisal: Čakal bom pred vrati, in: če pridejo oče pome.“

„Preveč zahtevaš.“

„Povej jim mojo željo,“ je zahteval Nande trdovratno.

„Naj bo! Da bo mir“, je dejal Janko, skomizgnil z ramami in odhajal počasi v hišo, kjer sta ga nemirno pričakovala oče in mati.

Nande je zrl za njim: „Hinavec! Še le sedaj čutim v sebi, kaj se to pravi. Prav tako je delal še v otročjih letih. Če sem raztrgal hlače, je tekkel domov, zatožil očetu in mu kazal svoje grešne kosti, češ, moje hlače so pa še cele.“

Na pragu je zapazil dve sklonjeni postavi. V trenutku je bil pri njima.

Klepetavčev Peter.

Klepetavčev Peter, ki je služil pri Perhavcu, je imel to „dobro“ lastnost, da je hotel imeti povsod prvo besedo in da je hotel vse najbolje vedeti. Skratka, bil je bahač, da ga mu ni bilo para, in pri tem ni igral njegov jeziček male uloge.

Trdovratno in ponosno je trdil Peter, vedno in povsodi pripovedoval, da je bil pod Napoleonom na Ruskem pri godbi. V resnici je služil kakih osem ali deset let pri vojaki in tudi zagodel je včasih še kakšno. Zlasti sa mu je priljubila trobenta in v nedeljo popoldne je trobil same okroglo, tako da se je vsikdar nabralo hitro dovolj ljudi. Gospodinja, ki se je tega že naveličala, je rekla, da bo vzela Petru „tisti plehast ror“ in da ga bo vrgla v peč. „Tega pa že ne!“ si je mislil Peter in zaklenil trobento v skrinjo.

Kakor rečeno, je bila Petrova najlepša lastnost ta, da se je bahal, čez mero bahal. „Pri moj trikrat!“ je začel „takrat je bilo imenitno, ko smo Moskvo vzeli! Tristo nas je trobilo in s tako silo, da se je mnogo hiš vsled tega podrlo; Rusi so se nas tako ustrašili, da niso vedeli na katerem koncu se jih glava drži. Bežali so, kolikor so jih nesle noge. In mi smo ponosno korakali v starodavno Moskvo. Toda mesto je bilo popolnoma zapuščeno... ah prijatelji! kako je bilo lepo notri. Postelje so bile tako mehke, da se je vsak, ki se na njo vlegel, tako globoko vanjo pogreznil, kakor je dolg...“

„Kdo vas je pa potem ven vlekel?“ se je oglasil mlad, navihani mladenič, in drugi so se glasno zakrohotali.

Peter je zardel: „Kaj! Ti se boš norčeval iz mene, ti mlekozobneš! Ti, ki ne veš nič drugega kakor to, da po kislem mleku rado v trebuhu ščiplje!“

Na to jezo je zvrnil Peter kozarec vina, potem še jednega, dva tri ... Dobil ga je malo pod kapo, ravno toliko, da je bil „židane“ volje. Tako pameten pa je le bil, da je domov prišedši pred vratmi sezul črevlje in bos šel v spalnico, da bi ga ja ne slišal gospodar. Kedar pa so bili fantje le preveč sitni in niso brez opazk poslušali njegovih pripovedij, takrat pa se ga je Peter pošteno nasrkal. Ob takih prilikah, ko se mu je v glavi vrtilo par kolesčkov nekoliko prehitro, takrat se je dogajalo tako-le:

Po koncu, prsa vun, trebuh notri je korakal Peter kakor najpostavnejši in najponosnejši hlapec skozi vas. Domov prišedši ni sezul črevljev ampak stopal trdo po stopnjicah v hlapčevo spalnico. Odprl je skrinjo, vzel iz nje — trobento in zatrobil močno, kakor je mogel „alarm.“ Sohlapci so se mu smejali in ga ščuvali. Peter je trobil, da se je vsa hiša tresla. S svojim gromčim glasom je pričel ukazovati: „Nastop! ... Obrat! ... Četa stopaj! ...“ V onem trenutku je prišel gospodar. Hotel je Petra spraviti v posteljo. A ta se je sedaj še bolj razvnel.

„Kaj! To je nepokorščina!“ je kričal „in kaznuje se s smrtjo. Četa streljaj! ... Pum!“ Poskočil je z obema nogama tako, da bi se bil kmalu strop udril. „Na tla!“ Hipoma je ležal na tleh, kakor je bil dolg in širok in pel neko priljubljeno vojaško pesem. Glas je vedno pojenjal in čez par minut je bilo čuti samo smrčanje.

Drugo jutro pri zajutreku so se smejali hlapci venomer in deklet so se vpraševale, če niso bili ponoči Francozi tu. Petra je bilo sram. Malo je jedel, govoril ničesar in venomer gledal v tla. Po jedi je moral z gospodarjem v stransko sobo in ta ga je pošteno oštel.

Peter se je poboljšal; ves teden ni govoril čez deset besedi, a delal toliko pridneje in vstrajneje in gospodar mu vsled tega ni preveč zameril. A to je trajalo samo jeden teden, in ko je Peter zopet lahko govoril, je dobro nadomestil to, kar je prejšnji teden zamudil. Ko je pa pričel zopet le „predebele“ praviti, takrat so se zopet lahko pripravili na prihod „Francoza.“

Jedna vrata morate zazidati.

Bogat gospod si je dal zgraditi veliko krasno palačo. Ko je bilo delo dokončano in se je mogel v palači nastaniti, je pripravil bogat obed in povabil vse svoje prijatelje in znance. Kakor navadno ob takih prilikah, so vsi blagrovali srečnega in bogatega

gospoda; na vse mogoče načine so se mu laskali. Le jeden je ostal ves čas miren, molčeč in zamišljen. Ko ga je vprašal gospodar, kako da on sodi o njegovi hiši, mu je odgovoril: „Palača je krasno sezidana, v najnovejšem slogu; a mislim, da bi se morala zazidati jedna vrata, da bi bila popolnoma zavarovana pred neizgodami.“ „In katera?“ je vprašal začudeno gospodar. „Tista, skozi katera vas bodo enkrat nesli kot — mrliča!“ — — Ta beseda je iz posvetnjaka hipno naredila resnega moža; iztreznil se je, nič več ni iskal svoje sreče v nasladnih pojedinah in svojem bogastvu, ampak v ljubezni do ubogih in do Boga.

Politični razgled.

Kaj je z državnim zborom.

Isto pot kot je nastopil državni zbor v začetku, životari naprej, namreč pot pogajanja med posameznimi strankami. Vsa vprašanja zadnjega časa se sučejo okoli konverzije obrestovanja državnega dolga od 4 2 % na 4 % oziroma 3 5 % ali 3 75 %, potem glede premembe poslovnika v zbornici in vojaške predloge. Poslanci slov. katol. stranke so odločno proti temu, da bi se število vojakov pomnožilo in bodo torej glasovali proti vladni predlogi. Glede konverzije avstrijske rente je stvar ta-le: Vlada hoče od 3460 milijonov dolga spremeniti sedanje obresti v nižje. S tem si vlada prihrani nekaj milijonov, a trpeli bodo poleg velikih kapitalistov tudi drugi, kateri imajo naložen denar v državnih obligacijah, zlasti hudo bode prizadeta Dalmacija. Različni politiki pa hočejo zvedeti od vlade tudi, kam name-rava obrniti one denarje, ki jih bode pri tem denarnem podjetju dobila. Sprejeto je bilo nadalje, da v jeseni država neha plačevati premije sladkornim fabrikantom, a kam bo dala zopet te milijone, tudi nihče ne vé, pač pa se slutiti, da padejo morda v vojaške namene. Koliko bodo potem davkoplačevalci na boljem? Kako spremeniti sedanji poslovnik, je pa še najbolj preporno vprašanje. Treba je res enkrat pričeti resno delati, a pri tem se mora vendar tudi čuvati, da se raznim strankam pravic ne krati. Naši poslanci so, kakor jih vsi dobro poznamo, bili vsikdar vneti za delo v prid ljudstva, katerega koristi zastopajo; zato se tudi pridno vdeležujejo vseh posvetovanj, ki se tičejo tega vprašanja. Z vso pravico pa zahtevajo, da se naj gleda tudi na manjše stranke in se ne vjemajo z zahtevo, da prid vsaki predlog še-le tedaj do glasovanja, ako ima 80 podpisov, ker v tem slučaju bi sami proti sebi delale

Kaj bo s turško vojsko.

Turek gospodari še vedno kot preje v Makedoniji in kristjani še nadalje radi ali neradi prenašajo vse krivice, katere postajajo od dne do dne grozovitejše. Velevlasti evropske sicer ne morejo utajiti, da dolgo ne bodo mogle mirno gledati teh homatij, vendar do sedaj niso storile še nobenega bolj važnega koraka, dasi prihajajo poročila, da je turški sultan sklical pod orožje 240.000 vojakov. Izmed vseh držav še najbolj skrbi Bulgarijo, ki je že tako v denarnih zadregah, in bi jo morebitna vojska, tudi ako bi se dobro obnesla, vendar silno oškodovala. Zato pozivljajo bulgarski časniki, naj prično tudi drugi resno misliti na makedonske razmere, a sama kliče bojvnike pod orožje, da se pripravi za vsak slučaj. Italija vso stvar le bolj od daleč gleda, kako se boste obnašali Avstrija in Rusija, ki se morate najbolj interesirati za velevažno vprašanje. V Makedoniji sami vre in poročila različnih listov govoré, da bruhne plamen v mescu marcu v vso močjo na dan.

Avstrijsko proćodrimsko gibanje nima vspehov.

Še pred enim letom so nemški protestantovski listi trobili v svet o velikih vspehah proćodrimskega gibanja. Letos so poročila že vsa drugaćna. Res, da se je tudi letos precej plevela izloćilo izmed katoliških vernikov, a s številkami pretećenega leta se ne dajo primerjati. Zato piše nek protestantovski list ves klavern sledeće: „Ovir se gotovo ni manjkalo. Rimci nastopajo z vedno večjo armado. Mladino srednjih šol so dobro pripravili, mladina visokih šol celo se zbira v katoliških dijaških zvezah, ki štejejo posebno na Dunaju veliko število članov. Zlasti modroslovska fakulteta je dobro zastopana, tako da se je bati, da bode večina profesorjev kmalu klerikalna. Obhodi, procesije, katoliški shodi krepé vernike, pastirski listi in časopisi pobijajo nasprotnike.“ Tako protestantje. Dal Bog, da bi se res pričeli katolićani zavedati svojih dolžnosti v privatnem in javnem življenju, in da bi res prišli na srednje šole dobri profesorji mesto onih, ki so danes še v velikem številu sicer katolićki a liberalni. Naj bi tudi naša katol. slov. visokošolska društva „Danica“ in „Zarja“ dobro vspevali ter prinesli slovenskemu narodu mnogo odloćnih katolićkih moć.

Starostno zavarovanje na Angleškem.

Na Angleškem je zagledal zadnje dni novi načrt zakona glede starostne zavarovalnine luć sveta. Po tem načrtu bi dobil vsakdo, moćki ali ženska, ki je rojen Angleć ali je bil vsaj zadnjih 25 let na Angleškem, starostne doklade na teden po 5 K, ako dokaže, da si sam ni mogel prihraniti nič za starost, da sam ne more prislućiti na teden po 10 K, ali s svojo ženo skupno ne 15 K in da je bil vpisan v kakoršnokoli zadrugo. Tu zopet en slučaj, kako se drugod vse bolj brigajo za združevanje, med tem, ko se pri nas pri vsakem zadružnem delovanju mora skrbno paziti, da se ne zadene na kak Bog zná kako skrit paragraf.

Nemški poslanci ne dobé dnevnin.

Pri nas je pać prijetno biti poslanec, a na Nemškem je drugaće. Poslanci ne dobé nikakega povračila, ampak se morajo sami zdržati. To je pa hudo zlasti za katolićsko stranko, ki ne razpolaga z Bog zna kako velikimi zakladi, da bi mogla svoje poslance zalagati, a poslancev, ki bi se hoteli ali tudi mogli sami žrtvovati, pa ni mogoće dosti izbirati. Zato je vložil katolićki centrum predlogo, naj se tudi na Nemškem vpeljejo dnevnine, kakor so tudi v drugih državah v navadi. Dasi je zbornica sprejela z veliko večino predlog, ga vlada vendar ni potrdila in tako bode treba zopet iti po stari poti naprej.

Jezuiti na Nemškem.

Že neštetokrat je nemški centrum po svojih zastopnikih vložil v pruskem državnem zboru predlog, naj se prepove barbarski zakon, ki prepoveduje naselitev jezuitov na Nemškem. Dasi so za ta predlog poleg katolićanov glasovali večkrat tudi treznejši protestantje, celo tudi socijalni demokratje in sploh vse stranke razven liberalnih židov, in dasi je bil predlog večkrat že tudi sprejet, vendar vlada ga ni hotela do sedaj potrditi. Katol. centrum vendar ni odnehal in vedno ter vedno je dregal vlado in zahteval odgovora. Sedaj še-le, ko vlada potrebuje glasov centra, je odgovoril grof Pasadowski v imenu vlade, da vlada sicer še ne dovoli, da se jezuiti naselijo kot kongregacija v Nemćiji, pać pa se bode dovolilo, da smejo na Nemško jezuiti kot posamezne osebe. Dosedaj niti posamezniki, samo zaradi tega, ker jezuiti, niso smeli na Nemško. Ali ni to surovost barbarstva, katero je bilo najti le pri najhujših poganih, kateri so kovali postave proti krščanstvu? Komaj pa se je objavil sklep vlade, da hoće odslej milejše postopati proti jezuitom, nastal je strašanski krik v vsenemškem taboru. Mej vsemi časopisi se veda stopa naprej židovski „Berliner Tagblatt“. Radovedni smo, kako bodo zagovarjali liberalci postavu, katera dovoljuje vstop najvećjih ućenjakov v nemško državo. Dasi so mnogi izmed nemških jezuitov ućenjaki, katere občuduje ves omikani svet, vendar Nemćija jih do sedaj ni hotela imeti v svoji sredi.

Švicarji in sežiganje mrlićev.

Prostozidarji so hoteli vpeljati namesto pokopavanja sežiganje mrlićev tudi v švicarskem kantonu Tićinu. Ondotna ustava pa zahteva ljudsko glasovanje. Katolićki škof msgr. Molo je v krasnem pastirskem listu pojasnil, kaj nameravajo liberalci s takimi predlogi in kako zelo nasprotujejo take nakane katolićskemu preprićanju. Hvala Bogu, da so imeli škofovi navodi res lep vspeh, kajti pri glasovanju je bilo za sežiganje le 5389 glasov, med tem, ko je proti predlogu glasovalo 14.644. Ni treba biti katolićan, da se že upira proti sežiganju, že sama narava človeška, ki hoće obdržati spomin na ranjke, se ne more skladati s poganskim sežiganjem, a vendar ali niso tudi naši ljubljanski liberalci zahtevali, naj se tudi pri nas prićne s tem paganstvom!

Francoski framazoni.

Poslanec Sembat je v državni zbornici predlagal, naj se odpove francosko poslaništvo v Vatikanu. Temu predlogu se je uprl sam zunanji minister Delcassé ter se izjavil ne le proti odpravi poslaništva, ampak tudi proti vsaki spremembi istega v nižjo vrsto, kajti prepričan je, kakor je sam rekel, da pri tem ne bi zgubil Vatikan prav nič na svojem ugledu, a tudi Francija bi s takim korakom nič ne pridobila. Akoravno je francoska vlada vsikdar pripravljena udariti po katoličanstvu, vendar ne more prezreti in utajiti, da preje pade veljava vse Francije, kakor vlade le enega svetega očeta.

Angleška politika.

Angležem se še niso do cela zacelile rane, katere so jim usekali premagani Buri, že segajo s svojimi vratovi po drugih deželah v Afriki. Hočejo namreč dobiti od abesinskega Menelika dovoljenje preiskati Nil in ga narediti plovnega, da pridejo v trgovsko dotiko z Abesinci. Ko se jim to posreči, bi jim seveda zadišala Abesinija kakor preje Transval, vnela bi se vojska, vsega pa bi bili po načinu razsodbe Angležev krivi Abesinci.

Ustaja v Maroko.

Ustaja v Maroko še vedno ni udušena, dasi so razni listi že davnej poročali, da je sultan ustaše popolnoma premagal in tudi Bu-Hamari-ja vjel. Resnica pa je, da Bu-Hamari še živi in bode delal sultanu še marsikaj preglavice. Kak je položaj v resnici, se z gotovostjo ne more povedati, ker vsak dan prihajajo nova si nasprotujoča poročila; ena poročajo, da sultan zmaga, druga, da je sultan v stiski. Naj bode že tako ali tako, to je gotovo, da pravega reda še ne bode kmalu.

Rusija dobi ustavo.

Poroča se, da je ruski notranji minister izdelal načrt neke ustave. Pač bi bil že čas, da neha v Rusiji res strogi absolutizem, in dobi tudi ljudstvo nekaj besede. Seveda to je odvisno od tega, kaka bode ustava. Ker saj sami vemo, da le po imenu ustava je še slabaja, kot absolutizem.

Ali — ali?

Slavnega generala, ki poleg svojih vojaških dolžnosti ni zanemarjal svoje vesti, so vprašali nekoč, kako je to da drži s „fariji“? To je vendar lahka in priprosta stvar. Ali imajo duhovniki prav, kar učijo ali pa ne. Drugega ni mogoče. Če nimajo prav, potem ne izgubim ničesar, pri tem, in izhajam pa prav dobro z verskimi resnicami v življenju; če pa imajo prav, pa ne živim po veri, vzame me vrag. Vidite gospodje moji, da delam pametno in previdno, ko verujem. S.

Dopisi.

Dobrépoljske novice. Zadnji semenj na sv. Antona dan na novem sejmišču pri fari je bil dobro obiskan. Kaže se, da bodo novi semnji v Dobrépoljah dobri. Prihodnji semenj bo o Trijaci t. j. 1. maja. Na Vidmu je umrl znani gostilničar in mesar Janez Prijatelj, Krajček. Eden njegovih sinov je duhovnik. Obrt prevzame vdova. Takoj potem je otvoril novo mesnico Štih v bivših prostorih združne mlekarne. Ondi se bode dobivala tudi pečenka. Ko homo novo mesnico že vti pozabili, jo bo gotovo dobro pomnil okrajni komisar iz Kočevja Grum, ki si je zlomil nogo, ko je bil prišel mesnico komisijsko ogledat. Na tretjo nedeljo po svetih trih Kraljih je bil občni zbor gasilnega društva. Načelnik je ostal g. Pirnat. Marijina družba dobi za stavo. Neke nedelje meseca januarja se je „oživiljalo“ bralno društvo, katerega nekdanje stanovalje so imeli nekaj časa orožniki — in je moralo tako prav za prav prenehati. Ker se v nekaj mesecih osnuje enako društvo na širji podlagi, ukrojeno sedanjim razmeram, se nam ni zdelo umestno oživljati „mrliča“. Tisti, ki so ga obudili, mislijo, da ga bodo ohranili pri življenju brez nas. Dasi niso bili vabljeni, so prišli vendar nekateri ob navadni uri v sobo bral. društva na zbor, kjer pa ni bilo sklicateljev. Zato so odšli. Čez nekaj dni smo pa izvedeli, da je bil ustanovni zbor šele ob 9. uri zvečer. Ker je društvo tako kesno v noč „oživel“, se je zares bati, da ga noč tudi ne vzame. Zakaj tako ljubite temo? Nasprotnih časopisov „oživel“ društvo še nima. Stoparjev malin v Ponikvah sta vzela v najem za letnih 1000 K trgovca Štih in Cimperman. M'eti sta začela 3. svedana. Nova mlekarna s trgovskim imenom: Šteh & drug, trgovska mlekarina v Dobrépoljah, ponuja sir na prodaj. Kdor želi blaga, lahko vpraša. Ta nova tvrdka ni vpisana v trgovski register, potrebno koncesijo pa bo preskrbel g. Kočvara. Ali mislite, da koncesija ni potrebna? „Slov. list“ je poročal, da je podgorski župan g. Jožef Štih pri neki seji v Laščah glasoval vselej z liberalci. Jože, Jože, kaj bo s

teboj? Letošnja kupčija s pitanimi prešiči je bila zelo dobra in živahna. Prodajalo se je dobro in lahko. Zadnji kmetje so jih prodali po 27 g'd. stari cent. Naj bi se ohranila letošnja cena tudi v bodoče, da se bo reja prešičev vendar bolje izplačevala. Na lov za hudodelcem je bil te dni jeden naših orožnikov. Kmet iz hribov je nesel pucisti punkeljček otrobov, ki jih je kupil v zadrugi. To je izvedel orožnik najbrž po kaki „dobri duši“ ter jo je mahnil po stezah in gozdnih kolnikih za hribovskim kmetom. Dojdega v hiši. „Vi ste kupili otrobe?“ „Kajpak, otrobe.“ „Vi ste jih kupili v zadrugi?“ „Kajpak v zadrugi. Sem jih tudi pošteno plačal.“ Orožniku zažari obraz in izvleče „notes“. „Vi niste zadružnik“. Kmet — navihnan kakor vedno — se je izvijal in izvijal — nazadnje pa vendar pove, da je zadružnik. Orožniku je uderila kri v glavo, „notes“ je zlezel nazaj v „nedrje“, pa se je fletno pomaknil ritensko ven pri vratih. „Prijatelj, ali ni škoda podplatov“ ga je še vprašal kmet in se muzal. — Meseca januarija ni bilo v farni cerkvi nič o klicu, da smo začeli misliti: „Ta predpust ne bo pa nič.“ Punce so se nam kar smilile. Kar nenadoma je pa „set“ oživel in prvo nedeljo tega meseca so jih kar pet parov, drugo pa o s e m „vrgli“ z prižnice ljudem v zobe, da smo se kar oddehnili: „Bo že za enkrat.“ Pa naj bo!

Iz poljanske doline nad Loko. Redke so sicer novice iz naše doline in zato bolj vesele in zanimive. Pretekli mesec smo volili nove odbornike. Zmagali smo sijajno. Liberalstvo leži na tleh in tudi le eden se ni vstulil v novi odbor. Skratka: Ljudstvo je očitno pokazalo: „Liberalci s svojimi prismodarijami niso za nas.“

Vdeležba je bila jako živahna. Vojskovali se pa nismo za občinsko gospodarstvo. Da smo pravični, moramo priznati, v občinskem gospodarstvu dosedanjemu liberalnemu županstvu ne moremo ničesar očitati. Spogledali smo se za višje stvari. Ali naj pri nas vlada „Sl. Narod“, „Rodoljub“ in „Gorenjec“ s svojimi načeli ali stopajmo za svojim škofom in katoliško narodno stranko. Liberalstvo je poskusilo vse, da si ohrani dosednji položaj. S pretenjem, obljubami in s priliznjenimi jeziki so lovili svoje volilce. In tako podlo obrekovanje! Potem jih vsakdo spoznaj in se obrni od njih. Kaj bodele volili s farjem, ali ne veste, da je zapravil 1500 gld. cerkvenega denarja?! Kako je pognal ljubljanski škof lepe gozde na Dolenjskem?! Le volite s farjem, da vas bo tembolj drl! — Komisija, se razume, bila je vedno le liberalna. Cela volilna soba le možakarji našega mišljenja in samo enkrat so se zmotili in sprejeli našega moža k mizi meneč, da ž njimi potegne. Žirovci, učiteljstvo, kramarstvo in pa šnoparija — vse je volilo liberalca. In to kramarstvo

v naši sredi se ne spametuje, kdo ga živi. Pa imejte štacune brez nas, so si šepetali ljudje. Tisočake smo jim skupaj znesli in zato razširjajo med nami liberalstvo.

Tako so delali. A Poljanci možaki se ne lové na sladkor in kavo kakor babšeta, in pijačo kakor mušice. Tudi na žito, katero se je obljubovalo, se lové le gimpeljni. Za ves svet ne volim s stranko, kamor je pritegnila vsa šara, tako so govorili.

Zadnja tolažba naših liberalcev je: Ovrgli bomo, češ ljudstvo je volilo prisiljeno. In res, ta je prav amerikska, nabirat so šli podpise okrog svojih pristašev, da so vsi skupaj nezadovoljni, ker so tako klaverno propadli. Ljudstvo zdravo katoliško pa drugače veli: Le ovrzite, da vam še enkrat pokažemo, kako se pogazi liberalstvo.

Tiha žalost je zavladala po liberalnih hišah zvečer po volitvi. A za žalostjo nastane veselje. In res, danes se veseli pri nas liberalec novega župnika. Slovesno ga sprejememo, z nami bo in zopet smo na površju.

Vprašamo le: 1.) Kje imate župnika tako kratkovidnega, da bi z mirno vestjo držal z vami, ki berete liste prepovedane od svojega škofa? 2.) Kdo se bo naslonil na stranko, kjer so vse smeti in plaža? 3.) Kdo se bo bratil z vami, ki znate doma in tudi po časopisih z najgršim obrekovanjem umazati svojega dušnega pastirja? 4.) Ali se bode župnik oklenil bore manjšine desetine naših faranov in plaval proti veliki večini?

O neumna priprostost! Le vedite, novi gospod župnik, naj je že katerikoli, bo pobijal odločno vaše prismodarije, stopal na čelu dobrega tratarskega ljudstva za svojim škofom in papežem.

Združeval nas bo v gospodarskem in duševnem oziru, da z združenimi močmi zbrišemo zadnji sled liberalstva v tratarski fari.

Iz raznih krajev. — Iz **Hamborna** na Nemškem se nam poroča, da so v adventu l. l. p. Klement Grampovčan ondet skozi 6 dni imeli sv. misijon. Prišli so tudi v društvo sv. Barbare in izpregovorili prelepe besede, ki so vsem segle globoko do srca. Na dan sv. Barbare je bilo skupno sv. obhajilo in govor, v katerem so se misijonarji po lovili od tukajšnjih Slovencev. Bog jim plačaj obili trud, ki so ga imeli z nami. Prepričani naj bodo, da seme, ki so ga tu na nemški zemlji sejali v srca Slovencev, ne bo ostalo brez sadu! — Pri tej priložnosti se tudi prav pristočno zahvaljujemo »slov. krščansko socialni zvezi« v Ljubljani, ki nam je poslala v dar nad 500 slovenskih knjig. Tudi družbi sv. Cirila in Metoda stoterna zahvala! Tu na tujem šele popolnoma spoznamo, koliko je vredna dobra knjiga, pisana v materinem jeziku! Prav pridno jih hočemo prebirati

in tako uživati sadove dobrega berila! — Slovenci v Hambornu ob Reni. — Iz Zgornjega Tuhinja se nam piše, kako težko je ondotnim faranom, ker bodo v kratkem izgubili svojega vnetega in delavnega župnika. Še bolj težko jim pa je, ker se med farani najdejo celo ljudje, pa kaj pravim ljudje, izvržki človeške družbe, ki skušajo z grdimi napadi v smradljivem „Narodu“ umazati prečastitega gospoda župnika. Tudi na Marijino družbo in nekatere druge častivredne osebe so se zadnji čas spravili in jim hočejo z orožjem podlega obrekovanja izpodkopati veljavo. Toda hvala Bogu, blato teh ljudi ne doseže napadancev. Mi vemo, s kcm imamo opraviti in tistim par ničvrednežem povemo v obraz: ako ne bo konca nizkega zavrattnega napadanja, razkrinkali vas bomo javno, da boste pomnili! Gospodu župniku pa kličemo: Ne ozirajte se na podlost posameznikov, temveč na neomajno spoštovanje ogromne večine tuhinjske fare, katero gojimo do Vas. Bog Vam plačaj ves trud, ki ste ga imeli z nami in vas blagoslovi tudi nadalje v vašem pastirskem delovanju! Hvaležni farani. — Od sv. Križa pri Litiji: Letino smo imeli še dosti dobro. Posebno trta je precej dobro obrodila in dala kapljico, ki je vredna svojega imena. Toda kupcev ni; in tako blaga ne moremo spraviti v denar. Tisti, ki hodite po Istrijanca, pridite enkrat tudi k nam in ne boste se kesali. Dobili boste dobro blago in po ceni. — Pohvaliti se moramo tudi z našim izobraževalnim društvom, ki prav lepo napreduje. Sedaj si je osnovalo tudi tamburaški zbor; mladeniči se prav z veseljem urijo in obetajo lepih uspehov. Bog jim daj potrebne vztrajnosti. — Lepo se razvijata tudi naši dve Marijini družbi za mladeniče in dekleta. Kdor od blizu opazuje, mora videti, kako prekrasne sadove rodita. Naj bi v kratkem ne bilo fare, kjer bi se mladeniči in dekleta ne zbirali pod Marijino zastavo!

Iz Mengša. (Naše društveno gibanje.) Naše »Slovensko katoliško izobraževalno društvo«, ki je že ustanovljeno več let, je bilo dosedaj politično; meseca avgusta lanskega leta pa se je spremenilo v nepolitično in kot tako pričelo svoje delovanje. Takoj je zavel med nami nov sveži duh, veselo društveno življenje. Društvo si je kupilo nov harmonij, si ustanovilo svoj moški pevski zbor, priredilo trikrat društveno veselico s gledališkimi predstavami. Društvo si je tudi napravilo nov gledališki oder. To je krasen vpeh v teku dobrega pol leta. Zlasti so se zavzeli za društvo mladeniči iz Mengša in iz Rodice. Društvo ima okrog 130 članov. Pa to številce je premajhno za tako veliko faro, kot je mengiška nadžupnija. In tem vrsticam je namen, da opozorijo vse one, ki še niso v društvu, da prej ko prej k njemu pristopijo, zlasti pa veljajo vsem mladeničem in dekletom vseh vaših mengške fare: pristopite k društvu!

Predragi mladeniči in dekleta! Naši narodni nasprotniki nam radi očitajo, da smo mi Slovenci narod barbarov, narod tepcev in nevednežev. Toda mi moramo pokazati, da to, kar nam tujci očitajo, ni res! Toda, kako pa hočemo to pokazati? S tem, da skrbimo za svojo naobrazbo! To pa je mogoče le v naših izobraževalnih društvih, kjer se skupno navdušujemo za vero, za domovino in za vse, kar je dobro in lepo. Zato v društvo! Pa tudi vas, stariši, prosimo, da pripeljete v društvo svoje sinove in hčere, ki so že odrasli šoli, ker taki najbolj potrebujejo nadaljne izobrazbe, saj bo to le vam v prid, ako se vaši otroci izobrazujejo na podlagi katoliških načel. Bog daj našemu društvu rasti in blagoslova!

Slovenski novičar.

Kurat Ferjančič. Izpolnila se je torej vroča želja liberalnih sovražnikov g. kurata Ferjančiča. On je moral v zapor. A vkljub izpolnjeni želji se ne morejo nič kaj veseliti, tudi ne stikajo več glav skupaj, — zavlada je med njimi nekaka smrtna tišina, kakor pri človeku, ki ve, da ni storil vsega prav, in se zmiraj boji, da bi ne prišlo kaj na dan. Baje tudi žena onega, ki je prisegel zoper gospoda kurata, govori po Gočah, da njen mož ni vsega kriv, da so drugi, ki so ga napeljevali k takemu postopanju; kateri so ti „drugi“, ne pove. Sploh vlada zaradi odhoda gospoda kurata splošna žalost. Ljudstvo noče verjeti, da bi bil gospod kaj zakrivil. On da bi bil zločinec, ki je toliko lepih pobožnosti na Gočah vpeljal, ki ga je sama milosrčnost in usmiljenost do skrajnih mej do siromakov? On, h kojemu so biteli tolažbe srcem iskat iz cele okolice, da, tudi s Primorskega in drugih krajev v dušnih stiskah, ki je vse prijazno sprejemal ter vesele domu spuščal. Ako ni mogel dopoldne vseh spovedati, spovedoval je tudi čez poldne ter vesel vsakemu postregel. Ljudstvo sploh sodi o njem, da je vzgleden duhovnik v vsakem oziru. On, pravi ljudstvo, ne more biti zločinec, ter prosi Boga, da skoro izkaže nedolžnost ljubljenega dušnega pastirja.

Umrl je v Gabrijah pri Moravčah velespoštovani podobar g. Andrej Rovšek, oče čislanih bratov gg. kiparjev Andreja in Antona Rov-

ška in lastnika fotografičnega ateljeja g. Davorina Rovška. Pokojnikova dela se nahajajo po raznih cerkvah na Kranjskem.

Zlato poroko sta obhajala 31. pr. m. pri Sv. Heleni zakonska 75 letni Peter Lap in 70letna Marija Lap iz vasi Dolsko.

Slovenskim romarjem v Rim naznanjamo, da se pridružijo dunajskemu romarskemu vlaku v Pontebi. Iz Ljubljane odpotujejo 26. februvarija z vsakdanjim gorenjskim vlakom, ki vozi ob 11. uri 58 minut (okoli poldne) z državnega kolodvora v Šiški.

Z Vranje peči. Oni deček Brlec, ki smo ga pogrešali šest tednov, se je našel. Iskali so ga sorodniki, orožniki, sodišče z okrožnico, tudi „Slovenec“ in „Domoljub“; nazadnje je pa prišel sam domov. To se pravi, spodili so ga in mati mu je šla na pol pota naproti. Služil je ta čas, kakor pravi, pri Odamičevih v Dravljah. Gospodar mu je pa rekel neki dan: „Prinesi delavske bukvice, ako ne, te nočem več!“ To je pomagalo. Potikal se je še nekaj časa v Dupeljnah, sedaj je doma. Obljubljuje, da ne bo več zob izbijal. Upajmo!

Potovanje ameriških Slovencev v Rim in v staro domovino. Romarska ladija zapusti, kakor že omenjeno, 11. junija t. l. New York. V Neapelj na južno Laško, dospe 25. junija. V tem mestu ostanejo romarji en dan, da si ogledajo njegove krasote in pripravijo za nadaljno potovanje po suhem. Za tem se odpeljejo v Rim, kjer ostanejo šest dni, imajo avdijenco pri sv. Očetu, si ogledajo katakombe in še toliko drugih zanimivosti prvega mesta krščanstva. Iz Rima gredo v slavnoznano Florenco ter ostanejo ondi en dan. Od ondi pa se odpeljejo skozi Trst v Ljubljano, kamor bi prišli dne 11. julija, ravno en mesec po odhodu iz New Yorka. Vsa vožnja od New Yorka do Ljubljane, vštevši najboljše hotele in trikratno dnevno hrano ter drugi razred na železnicah in posebno moško oskrb vse prtljage ter sprevoznika iz Neapelja v Ljubljano, bo stala za prvi razred 235 dolarjev, za drugi 175 dolarjev in za medkrovje 145 dolarjev. To pa plača tudi še zraven vožnji listek nazaj iz Hamburga ali Neapelja v New York. Plačal bo torej vsak udeležnik za-se še posebej vožnjo po železnici iz svojega mesta do New Yorka tje in nazaj, in pa iz Ljubljane do Hamburga ali do Neapelja. Skupno se bo potovalo samo do Ljubljane. Potem pa ima vsakdo še šest mesecev časa, da obiše svoje domače kraje ter se vrne po jednom gori imenovanih potov. Pri tem je misliti na to, da bodo pri tem romanju Slovenci prvič vsprejeti pri sv. očetu kot Slovenci. Za to potovanje je med ameriški Slovenci jako mnogo zanimanja.

Medvedki s Kočevskega mimo Ljubljane. Pred dnevi je v nekem gozdu pri Kočevju neki drvar nalezel na medvedkinjo z mladiči. Drvar je komaj ušel medvedkinji in so ga rešili le njegovi tovariši, katerih se je medvedkinja zbala in zbežala v gozd, pustivši mladiče na mestu. Drvarji so mlade medvedke pobrali in jih odnesli v Kočevje, odkoder jih je pripeljal lovec kneza Auersperga v Ljubljano. Na kolodvoru jih je nahranil z mlekom in potem se z njimi odpeljal v St. Hipolit. Medvedki so bili prav nemirni in tulili kakor pravi stari medvedje. Ko je lovec vstopil z njimi v brzovlak, zatulili so s takšnim glasom, da so ljudje groze bežali in se še le vrnili, ko so videli, da so živalice tako majhne, da se jih ni treba bati.

Vrag v ječi. Iz Radgone se poroča: V bližnji ogrski občini je neka kmetica imela dobiti od glavarstva 900 kron. Naznanilo je prišlo na župana, ki je o tem obvestil kmetico. Skoro pa je prišel župan misliti, kako bi si prilastil denar. Po noči si je počrnil obraz, oblekel se je v kožuh in šel je h kmetici, pri kateri je renčal, da je prišel iz pekla in da jo bo vzel seboj mej vrage, ako mu ne dá denarja. Kmetica se je tresla in „vragu“ dokazala, da še ni dobila denarja s pošte. „Pa pridem jutri po denar“, je dejal „vrag“ in izginil. Drugo jutro je šla kmetica vsa preplašena na pošto, kjer je zahtevala, naj ji hitro izplačajo došli denar, ker sicer jo vzame vrag, ako mu zvečer denarja ne dá. Poštni uradnik je od kmetice poizvedel vso dogodbo o vragu in zadevo naznanil orožništvu. Zvečer je res prišel „vrag“ h kmetici po denar. Tu ga je pa že čakal — orožnik, ki je v „vragu“ spoznal vaškega župana. Sedaj sedi ta „vrag“ v zaporu.

Prepovedan izvoz prašičev. Po razglasu kr. deželne vlade v Zagrebu z dne 6. februvarja 1903, št. 9822, je zaradi svinjske kuge prepovedano s Kranjskega na Hrvaško-Slavonsko uvažati prašiče iz občin Trnovo in Jablanice okraja Postojna; Cerklje in Predoslje okraja Kranj; Grosuplje, Šmartin, Medvode okraja Ljubljanska okolica; Krka okraja Litija; Stari trg okraja Logatec; dalje iz obmejnih krajev Črnomelj, Rudolfovo in Kočevje.

Žrtev žganja. Iz Rodice se nam poroča: Tukaj je v noči od 6. na 7. t. m. v potoku, ki teče skozi vas, utonil Martin Podbevšek, star 50 let. Zapustil je ženo in 8 otrok. Prepeljali so ga v Mengiško mrtvašnico, ter ga tudi ondi pokopali. Ko je prišel blizu doma v petek zvečer, seveda pijan, je zabredel v vodo. Iz tega je razvidno, da je bil celo noč v vodi. Zjutraj ob 8. uri ga je najprvi zagledal neki 7letni otrok. Ta pretresljivi dogodek naj bi bil vas-

rilen „vzgleđ“ vsem žganjepivcem. — Ustreljen je bil neki brezposelni človek od Mengiških orožnikov blizu „Krumperka“; ker na klic orožnikov ni hotel obstati, je orožnik streljal.

Častnim občanom je bil imenovan visokočastiti gospod Franc Puntner, župnik v Novi Štiti pri Gornjem gradu, zavoljo mnogih zaslug, katere si je pridobil tekom 14 letnega neutrudnega delovanja za olepšavanje farne cerkve in dveh podružnic, za neumorno delovanje v cerkvi ter za povzdigo božje poti. Častitamo!

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Zopet se približuje čas, ko treba odposlati nabiralne pole za družbo sv. Mohorja družbenemu odboru v Celovec! Iskreno zato vabimo cenjene svoje rojake, drage Slovence in Slovenke, širom naše slovenske domovine, a tudi vse one, ki prebivajo in si iščejo kruha izven domačih mej, da se zopet vpišejo v našo družbo!

Vsak Slovenec, vsaka Slovenka šteje si v sveto versko kakor narodno dolžnost, biti ud tej naši družbi, ki v lepi vzajemnosti zbira pod praporom sv. Mohorja in Fortunata vse sloje in stanove našega naroda, ki po svojih knjigah skrbi za vsestranski duševni napredek slovenskega naroda, kateremu podaja obilo zdravega pouka in kratkočasnega razvedrila.

Deluj torej vsakdo na to, da pristopi Mohorjevi družbi. Častite poverjenike iskreno prosimo, da zopet prevzamejo mnogokje sicer težavni, a povsod hvaležni posel nabiranja družbenih udov. A tudi vsak ud si šteje v dolžnost, delati za vsestranski napredek naše družbe in ji pridobiti čim največ novih članov! Z združenimi močmi delajmo na to, da bo družba napredovala in procvitala i v bodoče, da bo po njej romalo tudi letošnje jesen čim največ lepih knjig v vse kraje, koder bivajo Slovenci.

Književni dar, ki ga letos sprejmejo oč. Mohorjani in ki je naznanjen v zadnjem »Koledarju«, je sledeči:

1. »Zgodbe sv. pisma“. X. snopič. — S tem snopičem se prične novi zakon. G. dr. Krek, ki je za dr. Lampetom tako lepo zaključil stari zakon, nadaljuje tudi novi zakon in temeljito v prekrasem jeziku razlaga novi zakon. Temu snopiču, ki ga krasi mnogo lepih slik, bo dodana tudi lepa naslovna podoba v barvah in velik zemljevid svete dežele.

2. »Pamet in vera«, 2. snopič. — G. župnik Seigerschmied nadaljuje svoje delo, katerega I. zvezek je našel mnogo priznanja. Poljudno razpravlja razna važna poglavja naše sv. vere in jih dokazuje ter pojasnjuje zlasti z mnogimi zgledi.

3. »V Kelmorajnu«. Spomini s pota. — To bo prav zanimiva knjiga. Pisatelj, gosp. kanonik dr. A. Karlin, nas namreč vodi na nekdanj slavno in tudi pri Slovencih dobro znano božjo pot v »Kelmorajnu«, t. j. Köln am Rhein. Knjigo bo dičilo mnogo lepih podob.

4. »Domači vrtnar«. G. profesor J. Koprivnik je spisal lepo poučno knjigo o vrtnarstvu, ki bo gotovo dobro služila našim gospodarjem in gospodinjam.

5. »Slovenske večernice«. 55. zvezek, in

6. »Koledar za leto 1904«. Ti knjigi izideta v znani že priljubljeni obliki. Obsegali bodeta razne povesti znanih naših sotrudnikov, poučno berilo itd.

To je torej letošnji naš književni dar. Knjige bodo gotovo zadovoljile vsakogar in zato iskreno vabimo, da se čim največ udov vpiše v družbo.

Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dpošiljajo do dné 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih troškov provzročajo nam tisti, ki nam ne dpošljejo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (dve kroni) dodati še 40 vinarjev za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo i. t. d. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: »Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!«

V Celovcu, dne 10. svečana 1903.

Odbor.

Narodno gospodarstvo.

Žitni čistilniki

Bliža se zopet čas pomladanje setve. Naj o tej priložnosti opozorimo cenjene bravce »Domoljubove« na jako koristen stroj — žitni čistilnik ali trijer.

Vem, da za mnogo, za večino naročnikov »Domoljubovih« ni to nič novega. A nekateri so se morda tacega stroja posluževali dosedaj malokedaj, ker ga niso imeli pri rokah. Zato bi pa bilo prav, da si gospodarske zadruge, kmetijske podružnice ali pa tudi cele fare, če tudi sicer nimajo nobenega tacega društva, omislijo skupno žitne čistilnike. Pisec teh vrstic je naročil pred tremi leti za faro Trstenik tak trijer, na katerem se je od tistega časa očistilo več kot 2000 mernikov semenskega žita. Če bi bili samo prvo leto grašico in kokalj in drugi semenski

plevel, ki je pri čiščenju odletel, skup spravljal, bilo bi ga okoli 30 mernikov. Ali ni škoda njive, da se obseva s smetnim semenom? In koliko manj pletve, če se čisto seme dene v zemljo! Naši gospodarji so čistili sicer tudi prej, vozili so drugam in plačevali po navadi 5 kr. od mernika. Marsikateri je pa odlašal, pa ga je čas prehitel in nazadnje je sejal žito, kakoršno je imel. Sedaj opravi to delo veliko lažje, ker ima stroj pri rokah. In če bi bil dosedaj vsakdo plačeval po 5 kr. od mernika, dobili bi skoro tisto svoto, kolikor smo za stroj dali: v treh letih se je žitni čistilnik izplačal.

Videl sem pa tudi take trijerje, ki delajo slabo; po tacihi strojih se gospodarji plašijo. Naš čistilnik se imenuje: „Trieur- und Sortiermaschine“ in izpod njega leti trojna vrsta žita: najbolj debelo in lepo zrnje, srednje in prav drobno in zdrobljeno, in poleg tega še posebej plevelni odpadki. Najboljše zrnje se posebej deva za seme. Čisti se lahko pšenica, raž, oves in ječmen.

Jedina tovarna za trijerje je v Avstriji Nikolaja Heid-a v Stockerau-u; vse druge tvrdke, ki se po naših gospodarskih listih priporočajo, prodajajo te vrste strojev še-le iz druge roke. Najboljše je naročiti srednje velik stroj, in sicer tak, da ima tudi veternico. Ako posreduje „Gospodarska zveza“ ali „Kmetijska družba“, velja tak čistilnik približno 230 kron.

Na vsak način se je treba prej dobro poučiti, predno se stroj naroči, kajti trijerjev je več vrst. Najbolj raben je tak, da se zamorejo na njem čistiti vsa pri nas navadna semenska žita. Tudi na tem je ležalo, kako goste so mreže, ki se na stroju menjavajo.

Iz lastne skušnje moremo torej te vrste stroj (Sortiermaschine) vsem gospodarjem priporočati, pa ne, da bi ga vsak posamezen napravil, ker to bi prišlo predrugo, marveč, da se jih združi za nakup več skupaj, magari 50, ker vsi bodo lahko z enim strojem shajali.

So-li pekarske zadruge za naše kraje?

V zadnjem „Domoljubu“ se opisujejo kot huda rana na kmečkem telesu slabe razmere pri žitu in kruhu, ki izvirajo za nas največ zato, ker prepustimo te važne pridelke in izdelke preveč tujim rokam. Danes naj navedemo še važne izkušnje, ki jih je nabral nevtrudni prijatelj kmetu, ravnanju zveze kmetijskih združenj na Saksoskem, g. Buch v tem odiru. Po njem navajamo sledeči ugled, ki s primernimi izpremembami velja tudi za naše kraje.

Mislimo si raven polje, ki leži ravno kje na Moravskem polju in vzamimo ceno za 1000 kg rži, ki se pridelja na tem polju K 125-40

Za pošiljatev v kako večje mesto, recimo Trst ali Dunaj, kamor gre največ žita, nastanejo ti-le stroški:

Voznja na štacijon in vreče	K 3-60
Voznja po železnici	„ 16-80
Voznja v mestno skladišče	„ 1-80
Shramba v mestu	„ 1-80
Pošiljatev vreč nazaj	„ 0-60
Na ta način zaračunajo na borzi ceno rži po K 150-—	

Iz te rži napravi veliki parni mlin v mestu:

Moke št. 0 (ničlarice) 30% ali 300 kg	
à K 21-60	K 64-80
Moke št. I. 30% ali 300 kg à K 18-—	„ 54-—
Skupaj	K 118-80

Moke št. II. 7% ali 70 kg à K 14-40	„ 10-08
-------------------------------------	---------

Moke št. III. 2% ali 20 kg à K 13-20	„ 2-64
--------------------------------------	--------

Otrobov 26% ali 260 kg à K 11-10	„ 28-92
----------------------------------	---------

Tedaj 95% razne mlevi za ceno	K 160-44
---	----------

5% teže se porazgubi in razpraši pri mletvi.

Pri 1000 kg rži ima tedaj mlinar koristi K 10-44, s katerimi mora poravnati vse stroške. Ker se more rabiti za ržen kruh boljše vrste samo moka št. 0 in I, zato dobí pek za kruh samo 300 kg moke št. 0 in 300 kg št. I, skupaj 600 kg moke, ki stanejo peka K 118-80 več zaslužek prekupca-mokarja, skupaj kakih K 122-40. Iz teh 600 kg napravi pek po stavku 1 : 1-36 816 kg finega rženega kruha po 24 h kg, torej skupaj kruha v vrednosti K 195-84. Pek ima torej koristi celih K 73-44. Ako vse to skupaj zračunimo, tedaj vidimo, kako se podraži 1000 kg rži, za katere je dobil kmet K 125-40 na celih K 237-48, torej skoraj na še enkrat več in od tega denarja dobi:

Kmet, ki se je trafil celo leto	K 125-40
Različni prekupci (žitni trgovci, mokarji)	„ 28-20
Mlinar	„ 10-44
Pek	„ 73-44

Velikanski pribitek pri ceni vlasti pekova nas mora osupniti in ako celo reč zasledujemo, najdemo, da se dobitki pekova pri niskih žitnih cenah še večji. Vzrok tega je največ to, da se ljudje takrat kadar je kruh po ceni, za razmere pri napravi kruha žitna nič ne brigajo in brez obotavljanja dovoljujejo ceno, ki daje obrtnikom vsako mero presegajoč dobitok. Še-le takrat, kadar poskočijo žitne cene in se ž njimi tudi moka in kruh hudo podražita, še-le tedaj se začne krič in stok nad oderuhi, mlinarji in peki in ljudje zahtevajo po celih deželah, da mora oblast določiti tarifne cene za kruh. Skušnja nas uči, da gre moka hitro in rada v ceni navzgor, kakor hitro se žito podraži, če pa cena žita pada, je med mlinarji in mokarji grobna tišina o tej njih najhujši prikarni in le počasi in obotavljajoč se gredo tudi oni s cenami dol.

Morda porečeš: „Cene kruha v mestu nas poljedelce ne zanimajo tako neposredno, ker za nas po deželi itak ne veljajo.“ — Nekaj malega je na tem res istine, v obče pa cene kruha po mestih nas kmetovalce prav v živo zanimajo, zanimajo v toliko, ker nam dadó misliti, kako vse drugačne bi bile lahko cene naših žit in koliko ceneje bi lahko živele stotere ubožne delavske družine po mestih, ako bi bile razmere mej proizvajalci žita in povživalci prav urejene. — Iz tega razvidimo, da so zadrúžne pekarne za naše kraje nujno potrebne.

Česa je pijanec zmožen.

Čevljar Pavel B. v Dortmundu je razbil dne 19. septembra 1898. vse pohištvo, otepel in osuval svojo ženo, streljal za njo s samokresom, ter ubil s čevljarškim kladivom svojega poldrugo leto starega otroka. B. je služil 12 let pri dragoncih, bil odpuščen z dobrim spričevalom in dobil lepo uradniško službo. A zaradi pijančevanja je propadal od stopnje od stopnje. Nazadnje je iz uradnika postal zopet čevljar. Policaj je prišel ravno pravočasno, da mu je prerezal vrv, na kateri se je hotel — obesiti.

Smrt mlade pijanke

Z Vranskega so poročali, da so našli v Ločici v neki mali vodi utopljeno Ivano Lebeničnik, 17-letno dekle, doma iz Zaplanine v fari Št. Gotharda. Nesrečno dekle je neslo z Vranskega špirit domu za žganje in se ga je bilo napilo. Domu gredoči je postalo slabo, ko je hotela steklenice, v katerih je že manjkalo špirta, z vodo napolniti. Čujte, kaj dela žganje! S strahom moramo gledati v prihodnost, če se bo žganjepitje tako razširjalo. Na glavni cesti proti Kranjskemu je skoraj v vsaki hiši žganjarija. Ni potem čuda, da se že otroci navadijo žganje piti, da so otroci slaboumni, slabotni, blede in ljudje že v mladih letih udani najgršim pregreham.

Žrtev brezumne stave.

V neki gostilni na ptujskem polju prišlo je nekega večera deset fantov skupaj, ki so med seboj stavili, kateri od njih spiye največ žganja. Res so

uničili več litrov „ptujsice“ ali „kožuhovice“ od slavnega fabrikanta Hutterja. Osemnajstletni Flor. E. je „zmagal“. Proti dvema zjutraj napravijo se fantje domov in ob petih so našli E. mrtvega v postelji. Drugače popolnoma priden mladenič je umrl po izpovedi zdravnika vsled zastrupljenja z alkoholom.

Kdor brezumno žganje pije,
Tega rano zemlja krije.

Drobtinice.

V Egipt bode potoval koncem meseca februarja nadvojvoda Fran Ferdinand s svojo soprogo. — **Očeta posnemal** V občini Morkovic na Moravskem je neki kmet klal prašiča. Njegov triletni deček ga je pri tem delu opazoval. Ko je oče prašiča zaklal, vzal je sinček nož in je zaklal svojo eno leto staro sestrico, češ: „Bom videl, če bo Marička tudi tako kričala, kakor prašič.“ Dekletce je bilo takoj na mestu mrtvo. — **Velika tatvina.** Med službo božjo so v Kemptenu tatovi ulomili v župnišče in so odnesli vrednostnih papirjev za 23.000 mark. Vest o tem ulomu se je hitro razširila po cerkvi in se je nekaj vernikov lotilo zasledovanja tatov. Dotekli so jih blizu Lenzfrieda. Ko so tatovi videli, da so zasledovani, so pometali vrednostne papirje od sebe in so začeli streljati na zasledovalce ter so trojico njih ranili. Slednjič so bili tatovi ukroteni in odvedeni v zapore v Kempten. — **Tisoč ljudij izgubilo življenje.** Iz S. Francisco se poroča: Semkaj došli parnik „Mariposa“ javlja, da je bila dne 13. t. m. na otočju Združenja povodenj, vsled katere je prišlo tisoč ljudij ob življenje. Opuščenih je 80 otokov. — **Smrt izumitelja.** Inženir Pizzatto je v Palermu kazal prijateljem svojo iznajdbo, ki prepreči, da bi se revolver slučajno izprožil. Nakrat se je naprava pokvarila, revolver se je sprožil in krogla je zadela inženirja v srce. Inženir je bil na mestu mrtev. — **Hiše se udirajo v zemljo** ob Komo jezeru na Laškem. Šest koč se je že udrlo v zemljo. Tudi druge hiše so v nevarnosti. Strokovnjaki pravijo, da so podzemskie vode izpodkopale zemljo. — **Strideset ribičev utonlo.** Iz Čikage se poroča: V Saginavu se je udril led, na katerem je imelo 40 ribičev svoje začasne lope. Vseh štirideset ribičev je utonilo. — **Ruski Humbert V** Petrogradu so prijeli nekega Nikolaja Mihajlova, ki je osleparil na sličen način, kakor pariški Humbertovi, ljudi za 11 milijonov rubljev. — **Napadalec na belgijskega kralja,** Rubino, je bil v Bruselju obsojen v dosmrtno ječo. — **Medvede pitali s človeškim mesom.** V Malaczko so prijeli tolpo ciganov, ki je kradla otroke in jih dajala žreti medvedom, katere je vodila seboj. V okolici Malaczko so cigani ukradli šest otrok.

14 000 mrtvecev v enem tednu. V Indiji strahovito divja kuga. V enem tednu je bilo 14.000 mrtvecev. Kuga ne divja samo v Bombayu, ampak prvič tudi v Luknowu, Benaresu in Beurutu.

„Oj predpust, ti čas presneti!“ Tako je zdihoval v Pragi te dni jako napreden petošolec. Predpustno veselje ga je navdalo in s svojimi tovariši je hodil v neko praško gostilno, kjer so vsak večer plesali. In res je v plesu vrlo napredoval, manj pa v latinščini in grščini. Njegova mati, pošena kmetica, je izvedela, da grozi njenemu sinu dvojka, in prišla je nekega večera v Prago pogledat, kako se kaj uči njen sinček-petošolček. Izvedela je pa, da je mladi kavalir ravnokar odšel na „bal“. Hitro gre mati v označeno gostilno. V trenutku pregleda plešoče parčke, in preden bi tri naštel, se zažene kakor tiger med mlade srnice in jelenčke. Vse obstoji preplašeno, ona pa drži za uho svojega nadebudnega latinca. Čof, čof! mu završi okoli glave. „Boš šel domov!“ zavpije nad njim, in kakor bi trenil zapusti petošolec svojo zaljubljeno prismodo in jo udere domov.

Mladi roparji v Berlinu Policija je ujela v Berlinu 8 letnega dečka, ki je kradel po prodajalnicah. Na dečkovi roki je bila mej dvema prstoma tetovirana zastavica. To je pokazalo policiji, da mora biti še več dečkov, ki se bavijo s takimi tatvinami. In res je v par dneh polovila 23 mladih fantalinov, ki so vsi imeli taka znamenja. Imeli so organizirano tatinsko družbo. En del teh roparčkov je napravil pred prodajalnico, katero si je izbral za žrtev, velikansk vrišč, drug del se je mej tem, ko so prodajalci šli gledat na cesto, kaj je, priplazili v prodajalnico in krali, kar se je dalo. Vsi ti roparčki imajo poštene stariše, kateri niso vedeli, kaj počrô njihovi nadebudni sinovi.

Mont Pelee na Martiniku zopet straši. Pred kratkim je hotelo obiskati 400 angleških izletnikov razrušeno mesto St. Pierre. 200 oseb se je že izkrcalo na suho, kar se nakrat prevrne novi 250 metrov visoki vulkanov stožec mej strašnim gromenjem. Okolu in okolu potnikov je postala neprodorna noč. Potniki, ki so ostali na parniku, so mislili, da so izkrcani prijatelji zgubljeni. Še-le tekom dveh ur se je posrečilo rešiti izkrcane ljudi. Parnik je z radovednimi Angleži nato hitro odplul.

Konec časopisa. Vsaka stvar ima svoj konec, in tudi časopis, ki ga bereš, najde po kratkem življenju svojo smrt. Časopisi se pokončujejo različno, a najnovejše je to, da jih bodo odslej tudi pohojali. Neka trdka v Ameriki je namreč začela pokupovati časnikarski papir, da iz njega dela pantofeljne, ki stanejo samo nekaj krajcarjev. Ti pantofeljni so lahki in jako gorki ter silno po ceni. Koliko dobrot uživa torej človeštvo od časnikarjev! Ne samo, da mu glavo bistré in srce blažé — odslej mu bodo greli tudi noge!

Za smeh in kratek čas.

Dobro mu jo je zasolila. „Jaz bi te vzel, ljuba Otilija, toda o učeni gospej si ne morem misliti, da bi bila tudi dobra gospodinja — obljubi mi toraj, da prenehaš študirati.“

„Z veseljem, ljubi moj Janko! Smem-li tudi jaz izraziti neko željo?“

„Seveda! Le na dan ž njo!“

„Vidiš, moj Janko, ti si sedaj že deset let na Dunaju, obljubi mi, da pričneš študirati.“

• • •

Gospa: „Kaj pa vendar delaš, ljubi moj mož? Si boš morda prišil gumb? Jaz bi ti ga sicer sama zelo rada, a moram takoj v biciklistični klub!“

Mož: „Vsaj že naprej vem, da nimaš časa za prišivanje knofov, radi tega bom zašil vse luknjice.“

• • •

Sodnik: „Ste omoženi?“ Zatoženka: „Ne!“
Sodnik: „Zaročeni?“ Zatoženka: „Ne!“ Sodnik: „Govorite jasneje!“ Zatoženka: „No, vidite, gospod sodnik, stvar je ta: ako ne dobim pol leta, potem me vzame; ako dobim več, potem me ne vzame, ker pravi, da ne more toliko časa čakati: vidite, gospod sodnik, sedaj ne vem, ali bi rekla da ali ne, ker nerada lažem.“

Besedne uganke:

I.

(Sestavil Anton Melik.)

	a									soglasnik
	a	a	a	a	a					število
	a	a	a	a	a	a	a			sad
a	c	c	c	c	d	d	d	d	d	ptica — ujeda
	d	e	e	e	e	e	e			moško krstno ime
	e	f	g	h	i					orodje
	i	i	i	i						pijača
	i	i	i	i	k					ostrina
k	k	k	k	k	l	l				raste na vrtu
l	l	l	l	m	n	n				rabi čevljar
	n	n	n	n	o					delavka
	o	o	o							mesto v Avstriji
	o	o	o	o	p					reka v Avstriji
p	p	r	r	r	r	r	r			delavec
r	r	s	s	s	s	s	s	s	s	obrtnik
	s	s	š	š	t	t	t			moško krstno ime
	t	t	t	u	u					hrvatsko mesto
	v	v	v							ptica
	v									žuželka
										soglasnik

Kaj povedó srednje črke, brane od zgoraj navzdol?

II.

(Sest. F. M—J.)

a a a a a a a dela nemir
 a a a a a a b kraljestvo
 c c č č č e e vas na Kranjskem
 e e e e g i i cvetica
 i i i j j j k otok v Tihem morju
 k k k l l l l kraljestvo
 m m n n n o o otok v Tihem morju
 p r r r r r r riba
 s s s s t t t grška muza
 v v v u u u u mesto v Aziji.

Kaj se bere v sredi od zgoraj navzdol?

III.

(Sest. Fr. Debevc.)

a a a a a c število
 d d e e e e angelj
 e f f h narod
 i i i i k umetnik
 k l n o obmorsko mesto
 o o p r r je včasih težak
 r r r s žensko ime
 t t z ž svetopisemsko ime

Kdor reši to uganko, dobi tri krone za darilo.
 Brati se mora spredaj od zgoraj navzdol, in zadaj od spodaj navzgor.

Računska uganka.

Dva prijatelja dobita v dar 12 litrov pristnega
 cvička in bi ga rada razdelila. Za delitev pa imata
 na razpolago le dve steklenici, katerih ena drži 7,
 druga pa 5 litrov. Kako sta prijatelja ukrenila, da
 je dobil vsak po 6 litrov vina?

Rebus:

1. $\frac{\text{do}}{\text{va}} = A r$, Meka 2. $\frac{\text{ret}}{\text{za}}$

Rešitev ugank v zadnji številki.

Besedni uganki:

I.

Slovenol v Rim!

II.

Svečnica.

Križ.

P
 z e s
 i p o
 z i b e l k a
 P e p e l n i c a
 s o l n i c a
 k i c
 a c a
 a

Rebus.

1. Nadarjen učeneo dela nalogo.

2. Predpust.

Vse so prav rešili: Fran Koželjski; Anton Širaj in
 Mih. Turk v Bloški fari; Ivan Fatur na Rakeku; Toni Kra-
 vanja, realec, Miroslav Dermelj in Ludv. Petrič, učiteljska
 kandidata, Milan Kravanja, učenec, Sorčič Radivoj, Alojzij
 Zbačnik, Anton Melik, Filip Merješič, Vinko Zalokar, Karol
 Šefman, Anton Klembajs, Franč. Likar in Franč. Privšek,
 dijaki v Ljubljani.

Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“
 izide dne 5. marca 1903.

Loterijske srečke.

Linc,	7. februarja	35	10	68	57	29
Trst,	7. februarja	40	80	79	54	61
Dunaj,	14. februarja	43	21	30	52	73
Gradec,	14. februarja	26	14	2	45	51

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča:

Kratek poduk

o sv. zakonu.

Za slov. zaročence in zakonske
sestavil

Jan. Zabukovec, župnik.

Cena trdovezani knjigi 70 v, po pošti
10 vinarjev več.

APENTA

Najboljša Budimska grenčica.

Se jako uspešno rabi pri telesnem
zaprtju, protinu in tolščici.Dobiti je v lekarnah, pri prodajalcih dišav,
mineralne vode itd. 185 13-8

Edini zastopnik:

S. Ungar jr., Dunaj, I.

Slamoreznice

s posebno velikim mahavnim kolesom in angleškimi klinjami, mlatilnice, štajerske pluge, železo za vsako vrstno okova, črno in cinkasto pločevino, strešni klej, sveži roman- in portland-cement, štukatorja, okova za stavbe, vlitih kotlov, nepremočljivega platna in plahte za vozove, veliko izbero kuhinjske posode in sploh vso drugo železnino priporoča po zelo nizkih cenah trgovina z železnino **Andr. Družkoviča naslednik**

VALENTIN GOLOB

v Ljubljani, Mesni trg št. 10.

Angleške klinje za slamoreznice naročam natančno po vposlanih vzorih 74 24-21

V založbi ima

ANTON TURK

knjigar v Ljubljani, Dunajska cesta 6

sledenče knjige:

- Marjetica. Idila. Spisal A. Koder, 246 str. Cena 1 K.
 Materina žrtev. Pripovedka iz Dalmacije. Cena 1 K.
 Gozdovnik. Spisal H. Majar. I. del 1 K, II. del 80 v.
 Princ Evgenij Savojski, slavni junak in vojskovodja avstrijski, 78 strani. Cena 48 v.
 Andrej Hofer, junaški vodja Tirolcev I. 1809. III. prenarajeni in pomnoženi natisek. Cena 40 v.
 Burska vojska, 92 strani. S podobami. Cena 60 v.
 Beneška vedeževalka ali prokletstvo in blagoslov. 65 strani. Cena 40 v.
 Skozi širno Indijo. Povest. Cena 60 v.
 Na indijskih otokih. Povest. Cena 60 v.
 Mrtvi gostač. Cena 40 v.
 Ciganova osveta. 65 strani. Cena 40 v.
 Hedvika, banditova nevesta. 78 strani. Cena 40 v.
 Cvetina borogradska. S podobami. 128 strani. Cena 80 v.
 Slovenski šalivce. Spisal Silv. Košutnik. Cena: I. in II. del po 60 v.
 Srečolovec. Spisal H. Majar. 84 strani. Cena 40 v.
 Pravljice. Spisal H. Majar. 84 strani. Cena 40 v.
 Cvetke. Spisal H. Majar. 72 strani. Cena 40 v.
 Štiri povesti. 82 strani. Cena 40 v.
 Sveta noč. Spisal R. Vrabl. 56 strani. Cena 30 v.
 Sv. Notburga, pomočnica v vsakovrstnih potrebah in popis življenja svete Heme, kneginje slovenske, 56 strani. Cena 36 v.
 Božja pot Matere božje na Blejskem jezeru. 32 strani. Cena 24 vinarjev.
 Ave Marija. S podobami. Cena 20 v.
 Mali slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar. Cena nevezan 1 K, vezan 1 K 60 v.
 Kubična knjižica za rezan, tesan in okrogel les. Cena 2 kroni, vezana 2 K 50 v.
 Nova velika sanjska knjiga. S podobami. Cena 60 v.

Nove krasne razglednice, kolorirane.
 „Narodna gorenjska noša“, komad 10 v; razprodajalcem v večjih množinah, znatno ceneje.
 Muzikalije: „Buri pridejo!“ Za glasovir in citre. Cena 1 K.

Vsa naročila po pošti izvršuje točno

Anton Turk,
knjigar v Ljubljani.

= Varstvena znamka: **Sidro.** =

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richter-Jeve v Pragi,
 pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče
 mazilo je dobiti steklenica po K — 80, K 1-40 in
 K 2— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno
 znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme
 iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko
 kot prístni izdelek. 172 (16-9)

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
 v Pragi, Elisabethstrasse 5.

Pisarna

c. kr. priv. zavarovalne družbe „Avstr. Feniks“
 in občne zavarovalne družbe „Providentia“ je od
 7. sječana 1903 v novi hiši g. Čudna, Sodnijske
 ulice št. 6, nasproti glavnemu vhodu justične palače

23 1-1 C. kr. priv. zavarovalno društvo

Avstrijski Phönix na Dunaji

generalni zastop na Dunaji.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisl

apneno-železni sirup.

Ta že 33 let od mnogih zdravnikov priporočeni prístni
 sirup rastaplja slex, umiri kašelj, pomanjšuje pót,
 daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil
 nost. Železo, ki je v sirupu v lahko si prijavajoči obliki,
 je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforno-
 apnene soli, ki so v njem, pri slabotnih otrocih po-
 spešujejo narejanje kostij. 194 7

Cena steklenic 1 gl 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti
 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim
 ali podobnim imenom,
 ki pas po sestavi in po učinku vsa
 različna posnemanja naših izvornih
 preparatov že 33 let obstoječega
 podfosfornastega kisl - apnena-
 železnega sirupa svarimo in toraj
 prosimo, zahtevati izrečno **Her-
 babny-jev „apneno-železni
 sirup“** in gledati na to, če ima

vsaka steklenica pristavljeno uradno vpisano varstv. znamko.

Edina izdelovavnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.
 V zalogi je pri gospodih lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mar-
 detschlager, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, J. Mayr; Celje: O.
 Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodam G. Prodam;
 A. Schindler, A. Mizzan; Breze: G. Elsässer dediči, Sevedes:
 F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher
 vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C.
 Schiebl, Trblž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi,
 dr. V. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini dediči, M. Ra-
 vasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj:
 F. Haika; Velikevec: J. Jobst; Velšperk: A. Huth.